

สรุปสถานการณ์ส่งออกไทยไปรัสเซีย ปี 2564

การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 มีมูลค่า 97.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา **เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.01** เดือนนี้ถือเป็นเดือนที่มีการปรับตัวดีขึ้นค่อนข้างสูงต่อเนื่องเป็นเดือนที่เก้า ขณะนี้มีมูลค่าการส่งออกสะสมทั้งปี **1,027.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.68** จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าทั่วไปในรัสเซียมีการฟื้นตัวดีเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาอุปสรรคที่น่ากังวลสำหรับปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อในรัสเซียขยับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอาหารมีการปรับราคาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ค่าขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่สูงกว่าปกติอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งระบบห่วงโซ่อุปทานการผลิตของโลกสะดุดลงเป็นครั้งคราวจากการขาดแคลนวัตถุดิบ รวมทั้งความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกใหม่ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างประเทศที่จะเป็นเหตุให้ประเทศตะวันตกยกระดับมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อรัสเซีย

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก เดือนธันวาคม 2564

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	32.9	90.66	33.62
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	12.2	23.02	12.47
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	6.0	35.62	6.18
4	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	5.1	12.68	5.20
5	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	4.8	77.0	4.89
6	เม็ดพลาสติก	4.5	314.91	4.56
7	อัญมณีและเครื่องประดับ	2.0	41.66	2.09
8	ยางพารา	1.8	79.46	1.81
9	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	1.7	73.78	1.73
10	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	1.6	24.93	1.61
	รวม 10 อันดับแรก	72.6	62.73	74.16
	อื่นๆ	25.3	25.14	25.84
	รวม	97.8	51.01	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรก มีสัดส่วนร้อยละ 74.16 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 62.73 นำโดย **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ที่มีเสถียรภาพมากขึ้นเป็นลำดับเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเดือนนี้กลับมาเป็นบวกต่อเนื่องนับตั้งแต่เดือนมีนาคมที่ผ่านมาคิดเป็นมูลค่า 32.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราเติบโตร้อยละ 90.66 ซึ่งในหมวดนี้ร้อยละ 51 มาจากรถยนต์นั่ง มูลค่า 16.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามมาด้วยส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ร้อยละ 26 คิดเป็นมูลค่า 8.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และรถปิคอัพอีก

ร้อยละ 21 มูลค่า 3.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่หมวดสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ เช่น **เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ** ก็เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ขยายตัวร้อยละ 24.93 รวมทั้งหมวด **ผลิตภัณฑ์ยางยานพาหนะ** ภายใต้กลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง ขยายตัวในอัตราร้อยละ 62

ทั้ง 10 อันดับแรกของสินค้าไทยที่ส่งไปรัสเซียในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 มีอัตราการขยายตัวในแดนบวกในอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะ **อัญมณีและเครื่องประดับ** ที่ฟื้นตัวได้เป็นที่น่าพอใจในช่วงท้ายปีหลังจากซบเซามาตลอดระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา

หมวดสินค้าศักยภาพของไทยอย่างอาหารและเครื่องดื่มรวมไปถึงอาหารสัตว์เลี้ยง มีความผันผวนในบางช่วงเวลา และสลับสับเปลี่ยนกันไปในแต่ละประเภทสินค้า โดยเดือนนี้สินค้าส่วนใหญ่ ได้แก่ **ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ผลไม้สด/แช่เย็น/แช่แข็ง/แห้ง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ สิ่งปรุงรสอาหาร และอาหารสัตว์เลี้ยง** ขยายตัวดี ยกเว้น **เนื้อปลาสด/แช่เย็น/แช่แข็ง** ปรับตัวลดลง

สำหรับสินค้า **เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว** สินค้าเด่นของไทยที่หดตัวอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี จากปัญหาด้านโลจิสติกส์ที่มีราคาแพงและความล่าช้าในการขนส่ง แต่เดือนนี้สามารถพลิกกลับมาเป็นบวกได้อย่างต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 3 ติดต่อกัน

ตารางแสดงโครงสร้างการส่งออกสินค้าไทยไปยังรัสเซีย ปี 2564

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	สินค้าเกษตรกรรม (กสิกรรม,ปศุสัตว์,ประมง)	70.97	24.09	6.90
2	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	102.53	10.81	9.98
3	สินค้าอุตสาหกรรม	834.41	48.21	81.17
4	สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	20.05	56.10	1.95
	รวม	1,027.96	41.68	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

พิจารณาโครงสร้างสินค้าส่งออกจากไทยไปยังตลาดรัสเซีย ปี 2564 พบว่า **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม** เป็นกลุ่มสินค้าหลักที่ครองส่วนแบ่งการส่งออกจากไทยทั้งหมดกว่าร้อยละ 80 ในส่วนนี้กระจายออกเป็นหมวดรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าหลัก (สัดส่วนร้อยละ 31.26 ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปยังรัสเซีย) ตามมาด้วยผลิตภัณฑ์ยาง (ร้อยละ 10.37) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล (ร้อยละ 5.26) เม็ดพลาสติก (ร้อยละ 4.22) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (ร้อยละ 4.14) อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบ (ร้อยละ 4.05) แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า (ร้อยละ 2.31) และอัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 2.14) กลุ่มรองลงมาเป็น **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร** สัดส่วนรวมร้อยละ 9.98 ที่มีผลไม้กระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 4.49) เป็นสินค้านำ ตามมาด้วยอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 1.90) ถัดไปเป็น **กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม** มีสัดส่วนร้อยละ 6.90 แบ่งเป็นกลุ่มสินค้ากสิกรรม (ร้อยละ 5.39) แยกย่อยออกเป็นยางพารา (ร้อยละ 3.21) ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง (ร้อยละ 0.85) และข้าว (ร้อยละ 0.35) เป็นสินค้าหลัก รวมทั้งกลุ่มสินค้าประมง (ร้อยละ 1.49) ที่มีปลา (ร้อยละ 1.26) เป็นสินค้าหลัก

ตารางแสดงสรุปมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก ปี 2564

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	321.39	58.24	31.26
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	106.64	26.81	10.37
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	54.10	30.70	5.26
4	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	46.14	4.65	4.49
5	เม็ดพลาสติก	43.40	138.36	4.22
6	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	42.53	49.42	4.14
7	อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบ	41.59	5,691.44	4.05
8	ยางพารา	32.97	134.52	3.21
9	แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า	23.79	17.81	2.31
10	อัญมณีและเครื่องประดับ	22.04	-1.73	2.14
	รวม 10 อันดับแรก	734.59	54.08	71.46
	อื่นๆ	293.36	17.91	28.54
	รวม	1,027.96	41.68	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

จากมูลค่าการส่งออกในปี 2564 จะเห็นว่าสินค้า **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ยังคงมีบทบาทสำคัญและเป็นสินค้าหลักมีมูลค่าสูงที่สุดเหนือกว่าทุกหมวด ด้วยมูลค่ากว่า 321 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยครองสัดส่วนการส่งออกของทั้งหมดร้อยละ 31 ทั้งนี้วิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 บรรเทาลงช่วยให้อุตสาหกรรมยานยนต์ฟื้นตัวได้ดีตลอดทั้งปี แต่ทั้งนี้ปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนยานยนต์ทั่วโลกที่มีผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตอาจเป็นอุปสรรคในการขยายตัว

ผลิตภัณฑ์ยาง โดยสัดส่วนร้อยละ 66 ของผลิตภัณฑ์ยางทั้งหมดเป็นยางใหม่สำหรับยานพาหนะต่าง ๆ ซึ่งตอบสนองตลาดรถยนต์และเศรษฐกิจที่กำลังเติบโต รองลงมาร้อยละ 15 เป็นถุงมือยาง ถัดไปร้อยละ 7 เป็นยางวัลแคนไนซ์ และอีกร้อยละ 7 เป็นผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ทางเกษตรกรรม ด้วยปัจจัยการแพร่ระบาดของ COVID-19 ก่อให้เกิดความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ป้องกันเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนโดยเฉพาะถุงมือยาง ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีกำลังผลิตพอเพียงต่อความต้องการของโลก แต่ขณะนี้ผู้ผลิตได้เพิ่มกำลังการผลิตขึ้นแล้วและเปิดรับออเดอร์ใหม่ คาดว่าตลาดถุงมือยางยังเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ส่วนใหญ่สินค้าส่งออกของไทยเป็นเครื่องปรับอากาศประกอบสำเร็จรูปทั้งแบบเปลี่ยนวงจรความเย็นหรือความร้อนและแบบติดหน้าต่างหรือฝาผนัง หลังจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจหดตัวในปีที่ผ่านมาทำให้ความต้องการชะลอตัว แต่เมื่อสถานการณ์เริ่มปรับตัวดีขึ้นส่งผลให้มียอดนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดปี

อัญมณีและเครื่องประดับ แม้ว่าอัญมณี (เพชรและพลอย) จะกลับมาเติบโตสูง แต่ทองคำยังไม่ได้แปรรูปที่เป็นสิ่งที่มีมูลค่าสูงได้หดตัวลงเป็นศูนย์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาจึงลดให้มูลค่ารวมลดลง แต่จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวทำให้สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่ถือว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยเริ่มขยับตัวในทิศทางบวกและหากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 คลี่คลายลงจนผู้นำเข้าสามารถเดินทางมาเยือนงานแสดงสินค้าในประเทศไทยได้ก็น่าจะช่วยกระตุ้นให้การส่งออกสินค้านี้ของไทยขยับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะอัญมณีที่มีความต้องการสูงในตลาด ทั้งนี้

เครื่องประดับทำด้วยเงินที่เคยเป็นสินค้าส่งออกหลักของไทยมีอัตราการเติบโตลดลงโดยเสียสัดส่วนการตลาดให้แก่จีนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563

เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว แม้จะเป็นสินค้าที่มีมูลค่าไม่มากนักแต่มีลักษณะโดดเด่นในศักยภาพที่เคยเติบโตประคองตัวได้อย่างต่อเนื่องในแทบทุกสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่นับตั้งแต่ต้นปีของปีนี้ยังไม่สามารถฝ่าวิกฤติไปได้ทำให้เกิดการหดตัวอย่างรุนแรงและต่อเนื่องจากปัญหาการขนส่งสินค้าที่มีราคาแพงและความล่าช้า แต่ก็เริ่มกลับมาขยายตัวได้ต่อเนื่องในช่วง 3 เดือนสุดท้ายของปี

คาดการณ์การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซีย

ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 แม้ว่าอัตราผู้ติดเชื้อใหม่รายวันจะกลับมาเกินกว่าระดับ 3 หมื่นคนอีกครั้ง และคาดว่าเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนจะเข้ามาเป็นสายพันธุ์หลักแทนที่สายพันธุ์เดลต้าในช่วงเดือนกุมภาพันธ์และจะมีอัตราผู้ติดเชื้อใหม่รายวันถึงระดับ 5 หมื่นคน แต่ก็ไม่น่ากังวลมากนักเนื่องจากผู้ติดเชื้อมีได้มีอาการรุนแรงสำหรับผู้ที่เคยได้รับวัคซีนมาแล้ว ทั้งนี้ปัญหาสำคัญคือการเพิ่มจำนวนผู้ได้รับการฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมยังเป็นไปอย่างล่าช้า

แม้ตัวเลขคาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจของรัสเซียของปีที่ผ่านมาจะเกินกว่าร้อยละ 4 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่สูงมากก็ตาม แต่อัตราเงินเฟ้อก็เพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ 8 โดยเฉพาะหมวดอาหารปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ยแพงขึ้นกว่าร้อยละ 10 ที่ถือเป็นภัยคุกคามทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ในปี พ.ศ. 2565 คงจะไม่ได้เห็นอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของรัสเซียที่สูงเท่าเดิมและจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติที่เคยเติบโตประมาณร้อยละ 2+ โดยที่ยังมีปัจจัยลบเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการแพร่ระบาดโควิด-19 ระลอกใหม่รวมทั้งปัญหาเงินเฟ้อที่คาดว่าจะยังยืดเยื้อต่อมา ตลอดจนความตึงเครียดของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ประเทศตะวันตกอาจเพิ่มความเข้มข้นของมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อรัสเซียที่ย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าไม่มากนัก

การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และค่าขนส่งที่มีราคาแพงยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่องมาในปี พ.ศ. 2565 รวมทั้งความแออัดที่ท่าเรือที่ยังทำให้เกิดความล่าช้าจนเกิดความเสียหายทางธุรกิจต่อผู้นำเข้าที่ไม่มีสินค้าจำหน่ายในช่วงเวลาที่เหมาะสมอีกทั้งอายุสินค้าที่เสียหายไประหว่างการขนส่งที่ล่าช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและชิ้นส่วนยานยนต์ในระบบห่วงโซ่อุปทาน

แม้ว่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2564 จะเติบโตได้กว่าร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่ก็มีสาเหตุจากฐานมูลค่าการส่งออกที่ต่ำจากปี พ.ศ. 2563 เมื่อสถานการณ์เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติในปี พ.ศ. 2565 การส่งออกของไทยก็จะยังเติบโตได้แต่ในอัตราที่ชะลอตัวลง โดยมีปัจจัยบวกจากค่าเงินรูเบิลที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพและค่าเงินบาทอ่อน ขณะที่ปัจจัยเสี่ยงจากความปั่นป่วนของระบบโลจิสติกส์ทั่วโลกและต้นทุนค่าขนส่งสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งการขาดแคลนวัตถุดิบ

โอกาสการส่งออกของไทยยังต้องพึ่งพาหมวดสินค้ารถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เป็นสำคัญอยู่ต่อไปเนื่องจากครองสัดส่วนมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมดกว่าร้อยละ 30 ยังไม่รวมผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบที่มีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันด้วย ซึ่งสินค้าทั้งสามรายการข้างต้นรวมกันแล้วก็มีสัดส่วนประมาณเกือบกึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด หากหมวดสินค้าที่กล่าวมาข้างต้น

สามารถรักษาสัดส่วนเดิมไว้ได้ก็ถือว่ามูลค่าการส่งออกของไทยในตลาดนี้มีความมั่นคง สำหรับในปี พ.ศ. 2565 Isuzu รัสเซียจะเริ่มนำเข้ารถ Isuzu Mu-X เครื่องยนต์ขนาด 3.0 ลิตร ดีเซล เทอร์โบ 190 แรงม้า ขับเคลื่อน 4 ล้อ ที่ประกอบในประเทศไทยมาจำหน่ายในช่วงไตรมาสแรกปีนี้ จึงน่าจะช่วยให้มูลค่าการส่งออกไทยขยายตัวได้มาก เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีราคาต่อหน่วยสูง

รองลงมาเป็นสินค้าเกษตรและอาหารที่ไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีจุดแข็งทางการเกษตรและการผลิตอาหารที่ได้รับการยอมรับของโลก แต่ก็มีความเสี่ยงที่เป็นสินค้าที่มีความผันผวนสูงจากสภาพดินฟ้าอากาศที่กระทบต่อผลผลิต

ในขั้นนี้ คาดว่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2565 จะเติบโตได้ประมาณร้อยละ 7 – 8

